

І.Г. ОЛЬШАНСЬКИЙ, М.М. ФЕДОРОНЧУК

Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, м. Київ, МСП, 01601, Україна
olshansky1982@ukr.net

РІД *LUZULA* DC. (*JUNCACEAE*) У ФЛОРИ УКРАЇНИ

Ключові слова: Luzula, Juncaceae, флора, Україна

Конспект роду *Luzula* DC. складений під час опрацювання роду для нового видання «Флори України». За основу ми прийняли систему J. Kirschner, S. Snogerup, V.S. Novikov et al. (2002). Дослідження базується на критичному аналізі колекцій вітчизняних гербаріїв (*KW*, *LWKS*, *CHER*, *KHER*, *KWU*, *LW*, *MSUD*, *KWHA*, *KWHU*, *YALT*, *LWS*, Миколаївського та Херсонського обласних краєзнавчих музеїв, Поліського природного заповідника) та зарубіжних ботаничних закладів (*LE*, *KRAM*, *KRA*) і спостережень у природі, а також узагальненні усієї доступної нам літератури. Для кожного виду наводимо номенклатурну цитування, основні синоніми, типові зразки та відомості про поширення.

ОЖИКА — *LUZULA* DC. 1805, in Lam. et DC., Fl. Fr., 3: 158, nom. cons.; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenreich, 25: 42; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, 3: 559; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 50; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 76; Новиков, 1990, Бюлл. МОИП, 95 (6): 64; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 6 (1): 18.

— *Juncoides* Ség. 1754, Pl. Veron., 3: 88. — *Luciola* Sm. 1824, Engl. Fl., 2: 177. — *Gymnodes* (Griseb.) Fourg. 1869, Ann. Soc. Linn. Lyon, ser. 2, 17: 172. — *Nemorinia* Fourg. 1869, op. cit., 17: 172. — *Cyperella* Kramer ex McMill. 1892, Metasp. Minnesota Valley, 143. — *Pterodes* (Griseb.) Börner, 1912, Fl. Deutsche Volk.: 722.

Тип: *Luzula campestris* (L.) DC., typus conserv.

Космополітний рід, який у світовій флорі налічує понад 115, а в Україні — 13 видів.

Ключ для визначення видів

1. Квітки поодинокі, розставлені по 1—2 на осях суцвіття. Насінини на верхівці з придатком 0,3—1,7 мм завдовжки, без волоконць 2

— Квітки зібрані в китицеподібні, головчасті або колосоподібні суцвіття. Насінини з придатком при основі або з двома малопомітними придатками 4

2. Листочки оцвіттини золотисто-жовті. Рослини з довгими, повзучими кореневищами, зі столонами. Листкові пластинки на верхівці заокруглені, мозолисто потовщені, з шипиком *L. luzulina*

— Листочки оцвіттини бурі або червонувато-бурі. Рослини дернисті, зі столонами 3

3. Коробочки перевищують оцвітину. Листкові пластинки на верхівці заокруглені, мозолисто потовщені, без шипика *L. pilosa*

- Коробочки коротші або рівні оцвітині. Листкові пластинки на верхівці заокруглені, мозолисто потовщені, з шипиком *L. forsteri*
- 4 (2). Листки жолобчасті, гострі, опушені. Суцвіття колосоподібні, повислі *L. spicata*
- Листки плоскі 5
5. Рослини не опушені, листки на верхівці гострі *L. alpinopilosa*
- Рослини опушені, листки на верхівці гострі або заокруглені 6
6. Листки на верхівці гострі. Квітки зібрані в нещільні китицеподібні суцвіття 7
- Листки на верхівці заокруглені, мозолисто потовщені. Квітки в щільних колосоподібних суцвіттях 8
7. Листки 3,0—5,0 мм завширшки. Листки, що знаходяться при основі суцвіття, рівні або довші за суцвіття. Листочки оцвітини білі, жовтуваті або червонуваті. *L. luzuloides*
- Листки 6—40 мм завширшки. Листки, що знаходяться при основі суцвіття, коротші за суцвіття. Листочки оцвітини каштанові або світло-каштанові *L. sylvatica*
- 8 (6). Зовнішні листочки оцвітини довші за внутрішні 9
- Зовнішні та внутрішні листочки оцвітини рівні між собою 10
9. Листочки оцвітини світлі, жовто-коричневі або коричневі, 2,0—2,8 мм завдовжки. Простих колосоподібних суцвіть 5—10 (50). Насінини 0,7—0,8 мм завдовжки, придаток 0,2—0,3 мм завдовжки *L. pallescens*
- Листочки оцвітини майже чорні, 2,0—2,7 мм завдовжки, з широко перетинчастими краями. Простих колосоподібних суцвіть 3—5. Коробочки 2,0—3,0 мм завдовжки. Насінини 0,9—1,0 мм завдовжки, придаток 0,1 мм завдовжки *L. sudetica*
- 10 (8). Рослини з довгими повзучими кореневищами та столонами 11
- Рослини дернисті, без стolonів 12
11. Насінини 1,0—1,2 мм завдовжки, 0,8—1,0 мм завширшки, з придатком 0,4—0,7 мм завдовжки. У Карпатах, на Поліссі, в Лісостепу *L. campestris*
- Насінини 1,0—1,5 мм завдовжки, 0,7—0,8 мм завширшки, придаток 0,2—0,5 мм завдовжки. У Криму, на яйлах *L. taurica*
12. Листки, що знаходяться при основі суцвіття, довші за суцвіття або рівні з ними. Пиляк довший за тичинкову нитку в 1—2 рази. Листочки оцвітини солом'яно-жовті, коричнюваті або темно-каштанові, з перетинчастими краями, 2,4—3,9 мм завдовжки. Коробочки світло- або темно-коричневі. Насінини 0,8—1,2 мм завдовжки, придаток 0,2—0,5 мм завдовжки *L. multiflora*
- Листки, що знаходяться при основі суцвіття, коротші за суцвіття. Пиляк довший за тичинкову нитку в 2—5 разів. 13
13. Листочки оцвітини темно-коричневі або чорні, з коричнюватими або білуватими краями, 2,9—4,0 мм завдовжки. Насінини 1,0—1,8 мм завдовжки (разом із придатком), придаток 0,2—0,5 мм завдовжки. У Криму, на яйлах *L. taurica*

— Листочки оцвітини солом'яно-жовті або світло-коричневі, 3,5—4,7 мм завдовжки, загострені. Насінини 1,1—1,2 мм завдовжки, придатак 0,5—0,8 мм завдовжки. На Поліссі та в Лісостепу, в лісах, на узліссях. *L. divulgata*

Subgen. 1. *Pterodes* (Griseb.) Buchenau, 1880, Bot. Jahrb. Syst., 1: 118; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 6 (1): 164. — *Luzula* subgen. *Pterodes* (Griseb.) V.I. Krecz. et Gontsch., 1935, Фл. СССР, 3: 565. — *Luzula* sect. *Pterodes* Griseb. 1845, Spicil. Fl. Rumel., 2: 404; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 78. — Gen. *Nemorinia* Fourr. 1869, Ann. Soc. Linn. Lyon. sér. 2, 17: 172. — Gen. *Pterodes* (Griseb.) Börner, 1912, Fl. Deutsche Volk.: 722.

Лектотип: *Luzula forsteri* (Sm.) DC. [J.E. Ebinger, 1964, Mem. New York Bot. Gard., 10 (5): 283].

У світовій флорі близько десяти, у флорі України — три види.

1. *Luzula luzulina* (Vill.) Racib. 1888, Sprawozd. Komis. Fizyograf., 22: 169; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 6 (1): 169. — *Juncus luzulinus* Vill. 1787, Hist. Pl. Dauphiné, 2: 235. — *Juncus flavescens* Host, 1805, Icon. Descr. Gram. Austriac., 3: 62. — *Luzula flavescens* (Host) Gaud. 1811, Agrost. Helv., 2: 239; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 51. — *Luzula luzulina* (Vill.) Dalla Torre et Sarnth. 1906, Fl. Tirol., 6: 426; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 79. — Ожика ожикова.

Вид описаний із Франції (Dauphiné) (за протологом: «Il vient dans les bois»).

Тип: GRM 1837.26854.

— У лісах. — У Карпатах. — Загальне поширення: Центральна і Південна Європа.

2. *Luzula forsteri* (Sm.) DC. 1806, in Lam. et DC., Syn. Pl. Fl. Gal.: 150; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, 3: 563; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 78; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 6 (1): 166. — *Juncus forsteri* Sm. 1804, Fl. Brit., 3: 1395. — Ожика Форстера.

Вид описаний із Англії (за протологом: «...between Houghill and Collier row in Hainhault forest, Essex, E. Forster»).

Лектотип: LINN-SMITH Lucoila 3/1 [Snogerup, 1986, in Davis, Fl. Turkey, 9: 27].

— У лісах. — У Криму. — Загальне поширення: Західна, Центральна і Південна Європа, Крим, Північно-Західна Африка, Мала Азія, Кавказ.

3. *Luzula pilosa* (L.) Willd. 1809, Enum. Pl.: 393; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, 3: 564; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 52; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 79; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 6 (1): 170. — *Juncus pilosus* L. 1753, Sp. Pl.: 329. — *J. vernalis* Reichard, 1778, Fl. Moeno-Francof., 2: 182. — *Luzula vernalis* (Reichard) DC. 1805, in Lam. et DC., Fl. Fr., 3: 160. — Ожика волосиста.

Вид описаний з Європи (за протологом: «...in Europae sylvis»).

Тип: не вибраний.

— У лісах. — На Поліссі, в Лісостепу, в Карпатах. — Загальне поширення: Європа, Кавказ, Сибір.

Subgen. 2. *Luzula*

— *Stachyophora* C. Koch, 1848, *Linnaea*, **21**: 625.

Тип: *Luzula campestris* (L.) DC.

Sect. 1. *Diprophyllatae* Satake, 1938, in T. Nakai et M. Honda, *Nov. Fl. Jap.*, **1**: 25; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 39.

Лектотип: *Luzula wahlenbergii* Rupr. [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 39].

У світовій флорі близько 15, в Україні — один вид.

4. *Luzula alpinopilosa* (Chaix) Breistr. 1947, *Bull. Soc. Sci. Dauph.*, ser 6, **1**: 609; Новиков, 1976, *Фл. европ. части СССР*, **2**: 79; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 53. — *Juncus alpinopilosus* Chaix, 1786, in Vill., *Hist. Pl. Dauphiné*, **1**: 318. — *Juncus spadiceus* All. 1785, *Fl. Pedem.*, **2**: 216. — *Luzula spadicosa* (All.) DC. 1805, in Lam. et DC., *Fl. Fr.*, 1805, **3**: 159; Buchenau, 1906, in Engl., *Pflanzenreich*, **25**: 62; Креч., Барб., 1950, *Фл. УРСР*, **3**: 54. — *L. obscura* (S.E. Fröhner) Novikov, 1990, *Бюлл. МОИП*, **95** (6): 66. — Ожика альпійськоволосиста.

Вид описаний із Франції (за протологом: «Dauphiné»).

Синтипи: *Haller* 1326 [Haller, 1768, *Hist. Stirp. Helv.*: 2], *P-HALLER* «Franse, Chaliol-le-Vel, D. Chaix» [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 53].

— По берегах струмків, у чагарниках, на скелях, в альпійському та субальпійському поясах. — У Карпатах. — Загальне поширення: гори Центральної та Південної Європи.

Sect. 2. *Anthelaea* Griseb. 1845, *Spicil. Fl. Rumel.*, **2**: 404; Новиков, 1976, *Фл. европ. части СССР*, **2**: 79; Новиков, 1990, *Бюлл. МОИП*, **95** (6): 66; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 21. — *Luzula* subgen. *Anthelaea* (Griseb.) Buchenau, 1880, *Bot. Jahrb. Syst.*, **1**: 113; Buchenau, 1906, in Engl., *Pflanzenreich*, **25**: 49; Креч., Гонч., 1935, *Фл. СССР*, **3**: 565. — *Juncoides* sect. *Anthelaea* (Griseb.) O. Kuntze, 1903, in Post et O. Kuntze, *Lexicon Gener. Phanerog.*: 303.

Лектотип: *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaud. [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 21].

У світовій флорі 10, в Україні — два види.

5. *Luzula luzuloides* (Lam.) Dandy et E. Willm. 1938, *Journ. Bot. (London)*, **76**: 352; Новиков, 1976, *Фл. европ. части СССР*, **3**: 79; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 27. — *Juncus nemorosus* Pollich, 1776, *Hist. Pl. Palat*, **1**: 352. — *J. luzuloides* Lam. 1789, *Encycl. Méth. Bot.*, **3**: 272. — *J. albidus* Hoffm. 1791, *Deutschl. Fl.*: 126. — *Luzula albida* (Hoffm.) DC. 1805, Lam. et DC., *Fl. Fr.*, **3**: 159. — *L. nemorosa* (Pollich) E. Mey. 1849, *Linnaea*, **22**: 394; Креч., Барб., 1950, *Фл. УРСР*, **3**: 54. — *L. luzuloides* subsp. *rubella* (Hoppe ex Mert. et W.D.J. Koch) Holub, 1983, *Folia Geobot. Phytotax.*, **18**: 205; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 30. — Ожика ожикоподібна.

Вид описаний із Франції (за протологом: «Lorraine Allemande, près des rives de la Sarre»).

Лектотип: *P-LAM* [Snogerup, 1986, in Davis, *Fl. Turkey*, **9**: 28].

— У лісах, на узліссях, галявинах, на луках у субальпійському поясі. — У Карпатах та на Прикарпатті. — Загальне поширення: Європа, занесений до Малої Азії та Північної Америки.

6. *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaud. 1811, *Agrost. Helv.*, **2**: 240; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 566; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 56; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **3**: 79; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 32. — *Juncus sylvaticus* Huds. 1762, *Fl. Ang.*: 132. — *J. maximus* Reichard, 1772, *Fl. Moeno-Francof.*: 182. — *Luzula maxima* (Reichard) DC. 1805, in Lam. et DC., *Fl. Fr.*, **3**: 161. — Ожика лісова.

Вид описаний з Англії (за протологом: «in sylvis et sepibus; prope Hams-tead»).

Тип: *P-HALLER*.

— У лісах, на узліссях, галявинах і луках, переважно у субальпійському й альпійському поясах. — У Карпатах, окремі знахідки — на Поліссі; в околицях Харкова зник. — Загальне поширення: Європа, Кавказ, Мала Азія.

Sect. 3. *Alpinae* Chrtek et Křisa, 1974, *Preslia*, **46**: 211; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 57.

Тип: *Luzula spicata* (L.) DC.

У світовій флорі близько 20 видів, в Україні — один вид.

7. *Luzula spicata* (L.) DC. 1805, in Lam. et DC., *Fl. Fr.*, **3**: 161; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 570; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 56; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 81; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 62. — *Juncus spicatus* L. 1753, *Sp. Pl.*: 330. — Ожика колосиста.

Вид описаний із Швеції (за протологом: «...in Lapponiae Alpibus»).

Лектотип: *P-LAPP* «С. Linnaeus 125» [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 62].

— На скелях, кам'янистих місцях, уздовж струмків у субальпійському та альпійському поясах. — У Карпатах. — Загальне поширення: Голарктика.

Sect. 4. *Luzula*

Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **3**: 81; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 91. — *Luzula* sect. *Gymnodes* Griseb. 1846, *Spic. Fl. Rumel.*, **2**: 405. — Gen. *Gymnodes* (Griseb.) Fourr. 1869, *Ann. Soc. Linn. Lyon*, **17**: 172. — *Luzula* subgen. *Gymnodes* (Griseb.) Buchenau, 1880, *Bot. Jahrb. Syst.*, **1**: 114; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 568. — *Luzula* sect. *Apterodes* Rouy, 1912, *Fl. Fr.*, **13**: 256.

Тип: *Luzula campestris* (L.) DC.

Майже 60 видів, у флорі України — шість із них.

8. *Luzula pallescens* Sw. 1814, *Summa Veg. Scand.*: 13; Kirschner Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **6** (1): 97. — *Juncus campestris* (L.) DC. var. *lapponicus* Retz. 1795, *Fl. Scand. Prodr.*: 82. — *J. pallescens* Wahlenb. 1812, *Fl. Lapp.*: 87, nom. illeg. — *Luzula pallescens* (Wahlenb.) Besser, 1822, *Enum. Pl. Volhyn.*: 15; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 576; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 60; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 83. — *Luzula pallidula* Kirschner, 1990, *Taxon*, **39**: 110. — Ожика бліда.

Вид описаний із Швеції (за протологом: «Lapponia»).

Лектотип: *LINN* 449.47 [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **6** (1): 98].

— У лісах, на узліссях, лісових галявинах, луках. — Майже по всій території України, крім Криму. — Загальне поширення: Євразія.

9. *Luzula campestris* (L.) DC. 1805, in Lam. et DC., Fl. Fr., **3**: 161; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **3**: 82; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **6** (1): 104. — *Juncus campestris* L. 1753, Sp. Pl. : 329. — *Luzula subpilosa* (Gilb.) V.I. Krecz. et Gontsch. 1935, Фл. СССР, **3**: 571, nom. illeg.; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 57. — Ожика рівнинна.

Вид описаний з Європи (за протологом: «in Europae pascuis siccioribus»).

Лектотип: *LINN* 449.44 [Carter, 1966, Fl. Trop. E. Afr.: 8].

— На луках, у лісах. — На Поліссі, в Лісостепу. — Загальне поширення: Європа.

10. *Luzula taurica* (V.I. Krecz.) Novikov, 1990, Новости сист., **27**: 20; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **6** (1): 102. — *L. campestris* (L.) DC. subsp. *taurica* V.I. Krecz. 1927, Журн. русск. ботан. общ., **12** (4): 490. — *L. multiflora* (Ehrh. ex Retz.) Lej. subsp. *taurica* (V.I. Krecz.) Novikov, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 83. — Ожика кримська.

Вид описаний із Криму (за протологом: «...на Крымской Яйле»).

Лектотип: *LE* «Демерджи яйла, 25.05.1905. Буш» [Kirschner, 1990, Taxon, **39**: 113].

— На яйлах. — У Криму. — Загальне поширення: Апеннінський півострів, Балкани, Крим, Кавказ.

11. *Luzula multiflora* (Ehrh.) Lej. 1811, Fl. Envir. Spa., **1**: 169, nom. cons.; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 58; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 83; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **6** (1): 109. — *Juncus campestris* (L.) DC. var. *multiflorus* Ehrh. 1790, Beitr. Naturk., **5**: 14. — *J. multiflorus* (Ehrh.) Hoffm. 1800, Deutschl. Fl., **1**: 169. — Ожика багатоквіткова.

Вид описаний з Європи.

Неотип: *M* 0153344 Italien, Südtirol, Mendelgebirge. Hocheppan: Von der Burguine Boymont [580 m] nach Süden zur Autostraße von St. Pauls nach Perdonig, am Wanderweg «9A»; 46°29'N, 11°15'E. Buchen-Wald. ca. 650 m. 06.06. 1987. leg. I. et H. HERTEL Nr.: 33.725, typus conserv. [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **6** (1): 102].

— У лісах, на лісових галявинах, луках. — У Карпатах, на Поліссі, в Лісостепу. — Загальне поширення: Євразія, Північна Америка, занесений до Південної Америки, Австралії та Нової Зеландії.

12. *Luzula divulgata* Kirschner, 1979, Folia Geobot. Phytotax, **14**: 431; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **6** (1): 102. — Ожика оголошена.

Вид описаний із Чехії (за протологом: «Czechoslovakia, Moravia, districtus Hodonín...»).

Голотип: *PRC* 539 Czechoslovakia, Moravia, districtus Hodonín..., 06.05. 1978. J. Kirschner [Kirschner, 1979, Folia Geobot. Phytotax., **14**: 434].

— У лісах, на узліссях. — На Поліссі та в Лісостепу, рідко. — Загальне поширення: Центральна і Східна Європа.

13. *Luzula sudetica* (Willd.) Schult. 1814, Öesterr. Fl., **1**: 573; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 575; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **6** (1): 106. — *Juncus sudeticus* Willd. 1799, Sp. Pl., **2**: 221. — *Luzula sudetica* (Willd.) DC. 1815, Fl. Fr., **5**: 306, comb. superfl.; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 59. — Ожика судетська.

Вид описаний із Чехії та Польщі (за протологом: «in sudetis Silesiae summis humidis»).

Лектотип: *B-WILLD* 6837 [Kirschner, 1990, Тахон, **39**: 113].

— На луках в альпійському поясі. — У Карпатах. — Загальне поширення: Європа.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ковтонок Н.К. Семейство *Juncaceae* // Флора Сибири. *Araceae — Orchidaceae*. — Новосибирск: Наука, 1987. — С. 16—43.
2. Кречетович В.И. К систематике и географии видов ожик группы *L. campestris* DC. // Журн. Русск. ботан. о-ва. — 1927. — **12** (1—4). — С. 487—491.
3. Кречетович В.И., Гончаров Н.Ф. Семейство Ситниковые — *Juncaceae* // Флора СССР / Ред. В.Л. Комаров. — Л., 1935. — Т. 3. — С. 504—576.
4. Кречетович В.И., Барбарич А.И. Родина Ситникові (*Juncaceae*) // Флора УРСР. — К.: Вид-во АН УРСР, 1950. — Т. 3. — С. 21—61.
5. Лавренко Є. Про знахід *Luzula sylvatica* в околицях м. Харкова // Праці геоботанічної секції науково-дослідної кафедри ґрунтознавства при Харківським с.-г. інституті. — 1906. — Ч. 4. — С. 103—106.
6. Новиков В.С. Семейство *Juncaceae* Juss. — Ситниковые // Флора европейской части СССР [ред. А.А. Федоров]. — 1976. — Т. 2. — С. 59—83.
7. Новиков В.С. Конспект системы рода *Luzula* DC. (*Juncaceae*) // Бюлл. МОИП. — 1990. — **95**, № 6. — С. 63—70.
8. *Определитель высших растений Украины* / Доброчаева Д.Н., Котов М.И., Прокудин Ю.Н. и др. — Киев: Наук. думка, 1987. — 548 с.
9. Цырина Т.С. Семейство *Juncaceae* // Флора Крыма / Ред. Е.В. Вульф. — Л., 1929. — Т. 1, вып. 2. — С. 50—61.
10. Brummit R.K., Powell C.E. Authors of plant names. — Kew: Royal Botanical Gardens, 1992. — 732 p.
11. Buchenau F.G.P. Monographia Juncacearum // Botan. Jahrb. Syst. Pflanzengesesch. Pflanzengeogr. — 1890. — № 12. — S. 1—495.
12. Buchenau F.G.P. Familie *Juncaceae* // Das Pflanzenreich. Heft 25 / Engler A. — 1906. — 284 S.
13. De Candolle A.P. Familie *Juncaceae* // Flora Française. — Paris, 1805. — Pars 3. — P. 158—170.
14. Grisebach A. Spicilegium Florae rumelicae et bithynicae exhibens synopsis plantarum. — Brunsvigae, 1843. — 548 p.
15. Kirschner J. A new species of the *Luzula campestris-multiflora* complex in Central Europe // Folia Geobotan. Phytotaxonomica. — 1979. — N 14. — P. 431—435.
16. Kirschner J. *Luzula multiflora* and allied species (*Juncaceae*): a nomenclatural study // Taxon. — 1990. — **39** (1). — P. 106—114.
17. Kirschner J. Taxonomic survey of *Luzula* sect. *Luzula* (*Juncaceae*) in Europe // Folia Geobotan. Phytotaxonomica. — 1993. — **28** (2). — P. 141—179.
18. Kirschner J., Kaplan Ž. Taxonomic and nomenclatural notes on *Luzula* and *Juncus* (*Juncaceae*) // Taxon. — 2001. — **50** (4). — P. 1107—1113.

19. *Linnaeus C.* Species plantarum. — Holmiae, 1753. — Т. 1. — 560 p.
20. *Moore D.M., Snogerup S.* Familie *Juncaceae* // Flora Europaea. — Cambridge: Univ. Press, 1980. — Vol. 5. — P. 102—116.
21. *Mosyakin S.L., Fedoronchuk M.M.* Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. — Kiev, 1999. — 345 p. + XXIII
22. *Raciborski M.* Conspectus Juncacearum Poloniae // Sprawosdanie komisji fizyograficznej. — 1888. — Т. 22. — S. 151—180.
23. *Rouy G.* Familie Joncacees // Flore de France. — Paris, 1912. — Т. 13 — P. 221—509.
24. *Schur J.F.* Enumeratio plantarum Transsilvaniae. — Vildobonae, 1866. — 984 s.
25. *Species Plantarum: Flora of the World. Parts 6 — 8: Juncaceae* / J. Kirschner, S. Snogerup, V.S. Novikov et al. [ed. J. Kirschner]. — Canberra, 2002. — Part. 6: *Rostkovia* to *Luzula*. — 237 p.

Рекомендує до друку
С.Л. Мосякін

Надійшла 03.03.2011 р.

И.Г. Ольшанский, Н.М. Федорончук

Институт ботаники имени Н.Г. Холодного НАН Украины, г. Киев

РОД *LUZULA* DC. (*JUNCACEAE*) ВО ФЛОРЕ УКРАИНЫ

Представлен конспект рода *Luzula* DC. во флоре Украины. Для всех видов приведены номенклатурная цитация, основные синонимы, типы и сведения о распространении. Предложен ключ для определения видов.

Ключевые слова: *Luzula*, *Juncaceae*, флора, Украина.

I.G. Olshanskyi, M.M. Fedoronchuk

M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

LUZULA DC. (*JUNCACEAE*) IN THE FLORA OF UKRAINE

A synopsis of the genus *Luzula* in the flora of Ukraine is presented. Nomenclature citations, synonyms, types and distribution data are provided for each species. An identification key to the species is proposed.

Key words: *Luzula*, *Juncaceae*, flora, Ukraine.